

СИНАКСАР СТРАСНЕ СЕДМИЦЕ

Синаксарско чтење на Велику среду

У свету и Велику среду да чинимо спомен жене блуднице која помаза Господа миром, најбожанственији Оци нам заповедише, зато што ово би мало пре спаситељског страдања. Након што Исус уђе у Јерусалим, и затим беше у дому Губавог Симона, жена к Њему приступи и изли на Његову главу оно скупочено миро. То беше овде учињено због тога да се, по Спасовој речи, посвуда и међу свима њено најгорљивије дело проповеда. А одакле се она подиже и дође, пошто гледаше Христову саосећајност и заједништво са свима, и још кад сада виде да Га уведоше у дом губавца, за кога закон заповедаше да му се као нечистом одрекне заједница? Помисли, дакле, жена да ће како је онеме губу тако и њену душевну болест исцелити. И тако док Он сеђаше за вечером, на врх Му главе излева миро, чија је цена била тристо динара, тојест шездесет асарија, десет новчића, три сребреника. Ученици јој запретише, а највише Јуда Искариотски, но Христос је заштити, да не би пресекли њену добру намеру. Затим Он и погребене своје напомиње, одвраћајући Јуду од издаје, и жену удостојавајући почаст да ће се посвуда по васељени проповедати о њеном добром делу.

Нека се зна, да се ова жена некима чини да је једна код свих еванђелиста. А није, него је код тројице, како каже божанствени Златоуст, једна те иста, која се и блудницом назива, а код Јована није та, него нека савим друга, која имаде частан живот - Марија, сестра Лазарева, која није била блудница, и Христос је вољаше. Од њих Му је, дакле, ова Марија у своме дому у Витанији, шест дана пре Пасхе, док је седео за вечером, учинила помазање миром, изливајући га на Његове красне ноге, и косом их отирући, изобилје иметка на њега трошећи, као Богу миро да Му приноси. Јер знаше поуздано да се и у жртвама Богу приноси јелеј, и да се свештеници миром помазују, и да је Јаков у давнини стуб помазао Богу (Исх 30:30-31; Пост 28:18; 35:14). И јасно га принесе на дар Учителу као Богу, опет због оживења братовог. Зато јој се ни не обећава плата, док само Јуда, као грамзивац, ропће. А друга је очигледно блудница која два дана пре Пасхе, док је Христос још био у тој истој Витанији, и то у дому Симона Губавог, где је и тада седео за вечером, излива оно скупочено миро на главу, како свети Матеј и Марко приповедају. Због ове блуднице и ученици негодују, журно предвиђајући за милостињу оно што је тачно за Христа спремљено. Овој се, дакле, и плата даде, да се свуда по васељени прослави њено добро дело. Неки, дакле, кажу да је једна, а онај са златним језиком да су две жене.

Има и неких који кажу да их је било и три: две гореспоменуте, које су биле када се страдање Христово дверима приближавало, а трећа да је била пре ових, штавише прва, која ово учини тамо близу, усред проповедања Еванђеља, која беше и блудница и грешница, а која не у дому Губавог, него Симона Фарисеја изли миро одједном и на ноге самог Христа; када се и један фарисеј саблажњаваше, а њој као плату Спас дарује опроштај грехова. А о овој самој једино божанствени Лука у свом еванђељу приповеда, близу средине, како рекосмо (Лк 7:36-50). И после

повести о овој блудници, одмах наводи ово, говорећи: *И би после овога, и Он пролажаше кроз градове и села, благовестећи и проповедајући Царство Божије.* По томе се пројављује да ово не беше у време страдања. Чини се, дакле, и по времену, и по онима који Га примише, и по месту, и лицима, и домовима, па још и од нарави миропомазања, да су ово три жене: две су дакле блуднице, а трећа је Лазарева сестра Марија, која животом сијаше часним. И да је други, дакле, дом фарисеја Симона, други Губавог Симона у Витанији, а други опет дом Марије и Марте, сестара Лазаревих, у тој истој Витанији, како се по овоме подразумева. Тако Христу и две вечере беху, и обадве у Витанији: једна дакле шест дана пре Пасхе у дому Лазаровом, када јеђаше са Њим и Лазар, као што приповеда Син грома, овако говорећи: *Шест дана пре Пасхе дође Исус у Витанију, где беше умро Лазар, којег подиже из мртвих. Направише Му, дакле, вечеру тамо, и Марта служаше, а Лазар беше један од оних који су седели за столом са Њим. Марија, дакле, узевши литру мира нардовог чистог скупоценог, помаза ноге Исусове и отра власима својим ноге Његове.* (Јн 12:1-3) А друга Му вечера би два дана пре Пасхе, док још беше у Витанији Христос, у дому Симона Губавог, када и блудница дође к Њему, изливајући скупоцено миро, како свети Матеј приповеда да Христос ученицима каже: *Знаете да ће за два дана бити Пасха.* И ускоро опет изјављује: *А Исусу кад беше у Витанији, у дому Симона Губавог, приступи к Њему жена, алавастар мира држећи драгоценог, и изливаше на главу Његову док је седео за трпезом.* (Мт 26:1, 6-7) Са њим се саглашава и Марко, говорећи: *А беше Пасха и Преснаци за два дана, и док је Он у Витанији у дому Симона Губавог седео за трпезом, дође жена... и тако даље* (Мк 14:1-3).

А они који уверавају и говоре да је код четворице еванђелиста једна те иста жена која помаза Господа миром; који мисле да је један те исти Симон, и фарисеј и Губави, кога неки представише и као Оца Лазара и сестара његових Марије и Марте; и да је једна те иста вечера и један те исти тај дом у Витанији у коме се и застрта горњица припреми, и у коме тајна вечера беше - ти не мисле добро. Јер ово две вечере беху Христу изван Јерусалима у Витанији, два дана и шест дана пре законске Пасхе, како рекосмо, када и жене мира различито Христу принесоше. А тајна вечера и застрта горњица се унутар града Јерусалима благоугодише један дан пре законске Пасхе и страдања Христова. Неки кажу у дому непознатог човека, а неки у дому напрсника (љубимца) и ученика Јована, у светом Сиону, где и ученици ради страха од Јудеја беху скривени, те где беше и Томино дотицање, и долазак Светога Духа на Педесетницу, и још се штошта неизречено и тајанствено сврши.

Зато ми се и истинито чини да је оно од Златоречивог најтачније - да се две жене ово сматрају: једна дакле, како рекосмо, код тројице еванђелиста, блудница и грешница, која је на главу Христову излила миро; а друга код Јована, Марија, сестра Лазарова, која га донесе до самих божанских ногу Христових и изли. Јер друго је вечера у Витанији, а друго она Тајна. И јасно је код оних да после повести о овој блудници Спас шаље ученике у град да припреме Пасху. *Идите, вели, у град томе и томе, и кажите му: Учитељ каже: код тебе ћу учинити Пасху са ученицима својим.* И опет: *и среиће вас човек који носи крчаг воде и он ће вам показати велику горњицу, застрту: тамо нам зготовите.* А они отишавши, вели, *нађоше као што им каза и уготовише Пасху,* очигледно ону законску која је бивала код врата, коју дође и учини са ученицима, како каже божанствени Златоуст. Када

затим би Вечера, она Тајна, и кад усред ње изврши божанско прање, опет седа за јело и предаје нашу Пасху на самој трпези, како то приповеда и Јован златног језика, и то дакле беше тако. А божанствени Јован, уз њега и Марко, божанствени еванђелисти, додадоше нешто и о каквоћи мира, које назваше право и скупоцено. А намислише да га назову *пистикон*, дакле право, нелажно и нерастворено и очувано у чистоти, а изгледа да ово би и неки назив најособитијег и првог мира. А Марко додаје да жена из горљивости разби и посуду, пошто беше уског грла, коју зове и алабастар. А ова посуда је стаклена, како каже свештени Епифаније, направљена без иједне дршке, за коју се каже и *викион*. А оно миро беше састављено и од многих других твари, али понајвише од ових: смирне, миомирисног цвета цимета, то јест миришљавог штапића, и уља.

Но ти који се помаза умним мирисом, Христе Боже, ослободи нас долазећих страдања и помилуј нас, као једини свет и Човекољубац. Амин.

Синаксарско чтење на Велики четвртак

У свети и Велики четвртак, божанствени Оци који све добро уредише, примопредајно од божанствених Апостола и свештених и божанствених Еванђеља, предадоше нам четворо да празнујемо: свето прање; тајну вечеру; јасно предање ових наших страшних тајни; натприродну (изванредну) молитву, и само оно издајство, јер се наима јеврејска пасха^[1] (јагње) петком имала жртвовати.

Пошто беше прикладно да (пред)изображењу последује и стварност, а у њему јасно и овој нашој пасхи - Христу, да се жртвује, предухитривши (јеврејску пасхалну вечеру) Господ наш Исус Христос, како божанствени Оци кажу, извршава је са ученицима у вече четвртка. Јер то се вече и сав петак (дању) код Јевреја као један дан рачуна; јер овако они броје, "ноћоданство" то називајући. Изврши Он дакле ову (пасхалну вечеру) и тада - како неки рекоше, а од којих је један и божанствени Златоуст - са ученицима по Закону сврши. Прво **усправно стојећи** и опојасани, у обућу обувени, палицама се подупирући, и друго што Закон заповеда, да се не би помислило да је законопреступник.^[2] А ово све је припремио Зеведеј^[3], јер он беше онај "који носи крчаг воде", како каже Велики Атанасије, ако други и другачије о томе говоре. А потом оно још савршеније показујући ученицима, и тајну ове наше Пасхе предаје у горњици, када већ наступи ноћ.

Када, вели, би вечера, седе са Дванаесторицом за трпезу. Но гледај да ово не беше Пасха по Закону, јер беше вечера и **седење** за трпезом, и **хлеб**, и **вода**, а тамо је све печено на **огњу** и **бесквасно**. А пре но што поче да се једе (ово каже божанствени Златоуст), устаје од вечере и полаже доле хаљине, и воду у умиваоник улива, сам све самоизвршавајући, те уједно и Јуду постићује, а уједно и другим ученицима напомиње да не траже старешинства. Тако и после прања поучава: *Који хоће да буде први, нека буде од свих последњи*, самог Себе поставивши за пример. А открива се да је пре свих Христос опрао Јуду, који је бестидно председавао, а на послетку и до Петра долази. А овај, будући горљивији од других, Учитељу то забрањује, па онда још наглије одустаје.

Умивши им, дакле, ноге, и узвишеност преславну смерношћу показавши, опет узев хаљине и седавши за трпезу, поучава их да љубе један другог и да старешинство не траже. А док су јели и о издајству започиње. Док се ученици од ових речи узнемиравају, каже Исус Јовану насамо и тајно: *Коме ја умочивши хлеб подам, тај је издајник мој.* (Јер ако би Петар знао ову реч, убио би Јуду.) И опет: *Који умочи са мношћом у зделу руку;* а ово се обадвоје збило. Затим мало шта оставивши, узев хлеб, каже: *Примите, једите;* па слично томе чашу: *Пијте из ње сви,* још рекавши: *Ово је крв моја Новог завета, ово чините у мој спомен.* Но ово чинећи, и сам јеђаше и пијаше са њима. А види како **хлебом** назива тело своје, а не **преснацем**; нека се стиде дакле они који на жртву преснац приносе. А преко хлеба уђе у Јуду сатана, пошто га већ пре тога беше искушавао. Сада се свеконечно у њега усели.[4] И изашавши, вели, нагодбу предложи првосвештеницима да им га изда за тридесет сребреника.

А ученици после вечере изађоше на гору Маслинску, на једно поље звано Гетсимани. И после много другог, каже им Исус: *Ви сви ћете се саблазнити о мене у ноћи овој.* А Петар рече: *Ако се и сви, ја се нећу одрећи Тебе.* А беше касно, односно дубока ноћ. И Он рече: *Пре него се огласи петом дванут, одрећи ћеш ме се трипут,* што и би. Што бојазан неизмерна ухвати Петра, то Бог показиваше немоћ природе, и уједно зато што му васељену уручи, да би (Петар) од своје природе оно благопримерно разумео, те милостив био према онима који греше. Но трикратно Петрово одрицање изображаваше грех свих људи према Богу. Прво - заповест коју преступи Адам; друго - преступ писаног Закона; и треће - у вези самог оваплоћења Слова. Ово све опет напоследку Спаситељ исцели троструким покајањем, ради којег: *Петре, љубиши ли ме?* трипут изрече. И после тога, човечански показујући како је страшна свима смрт, каже ученицима: *Жалосна је душа моја до смрти.* И прешавши колико камена добачај, помоли се трипут, рекавши: *Оче мој, не може ли чаша ова проћи ме, да је не пијем?* И опет: *Оче, да ли је могуће да мимоиђе ме чаша ова, да је не пијем?* Уједно, дакле, и као човек ово говори, а уједно и ђавола вешто прелази, да овај, мислећи и за Њега да је човек зато што се изгледа боји крсне смрти, не би пресекао тајну. И вративши се и нашавши ученике у сан утопљене, Петру се обраћа, овако говорећи: *Зар ни један час не можесте пробдеати са мношћом?* Односно: Ти који кажеш да ћеш се и до смрти подвизавати, тако сневаш са другима.

И дошавши на другу страну потока Кедарског, где беше врт, отпочину тамо са ученицима својим. А имаше обичај често тамо да долази. Тако и Јуда знаше место: он неке од војника узевши, са народом који му је следио дође на Исуса, давши им знак пољупца. А за ово им рече зато што је (Христос) много пута био задржан, па непримећен из средине њихове пролазио. Тако и овде прво сам Христос њима прилази, говорећи: *Кога тражите?* А они Га још не препознаваху но не стога што им је ноћ у сметњу била, јер светиљке и свеће беху, вели, упаљене, и са страхом павши, одвојише се, и кад опет дођоше сам им одговараше. А Јуди, који учини нагодбу, Христос каже: *Друже, на то си дошао,* односно: На то што си дошао, Јудо, благовремено је. И опет каже: *Као на разбојника ли изиђосте са ножевима и кољем да ме ухватите?* А у ноћ дођоше да не би какав немир у народу био. Тада најгорљивији Петар, пошто од вечере беху на такво шта спремни, ударивши првосвештениковог слугу по имену Малхо, десно му ухо одсече. А Исус

знаше да ће првосвештеници рећи: Није добро Закон слушао и учио. Христос је дакле ово забранио Петру, пошто није добро онеме који је послушник духовног мужа да мач употребљава, а Малхово ухо је исцелио.

И ухвативши дакле Исуса, свезана га доводе на двор првосвештеника Ане, који беше таст Кајафин, јер тамо беху окупљени сви који против Христа причаху, фарисеји и књижевници. Овде оно Петрово одрицање због слушкиње бива, и пошто ноћ уто прође, петао се огласи трећи пут, а он сетивши се заплака горко. И кад време већ до јутра дође, Христа од Ане до првосвештеника Кајафе доводе, где и пљување прими, и лажесведоци позвани бише. А кад се озари дан, Кајафа Га шаље Пилату. А они који Га доведоше, вели, не уђоше у претор да се не оскврну, но да могу јести пасху. Окупљају се, дакле, првосвештеници и архијереји, јер изгледа незаконито учинише и одложише Пасху, како каже божанствени Златоуст; јер те ноћи је требало да је једу, али ради Христовог убиства је одложише. А да им је тада било обавезно да је једу, то је показао Христос, који је прво ноћу (пасхалну) вечеру јео, а затим тајнонаучио савршеном; или (је појео) зато што је у образу Закона, како је речено, требало да буде и сама стварност; јер Јован каже: *пре празника Пасхе* (Јн 13:1). Ради свега овога што би у четвртак и ту ноћ, и ми празнујемо спомен страшних и неизречених оних дела и делања, са страхом то чинећи.

Неизреченом Твојом благоутробношћу, Христe Боже наш, помилуј нас.

Синаксарско чтење на Велики петак

У свети и Велики Петак, свете и спаситељске и страшне страсти (страдања) савршавамо, Господа и Бога нашега Исуса Христа, које нас ради вољно прима: пљувања, бијења, ударце, увреде, исмејавања, багрениу одежду, трску, сунђер, оцат, клинове, копље, и после овога свега - Крст и смрт; а све ово се у петак деси.

Јер када након тога што за тридесет сребреника од друга и ученика свога беше продат и издат, прво Га воде код Ане првосвештеника, који Га шаље код Кајафе; овде док је био пљуван, и ударан по образима, а уједно и изругиван и исмеван, чуо је: *Прореци нам, Христe, ко је тај који те ударио?* Тамо и лажесведоци дођоше, клеветајући да рече: *Разорите храм овај, и за три дана подићи ћу га;* и како рече да је Син Божији, када и првосвештеник, не трпећи "хулу", хаљине своје раздера.

Када би јутро, воде Га код Пилата у претор, а они сами не уђоше, да се, вели, не оскврну, но да једу пасху. А Пасхом назива сав празник, па и тада беше како је и требало. А Христос један дан пре ову законску пасху учини, хотећи да се у петак заједно (са пасхалним јагањцима) закоље. И изашавши, Пилат их пита за шта Га оптужују. И пошто ништа подобно не нађе у оптужби, шаље Га код Кајафе, а овај опет код Пилата; јер он беше онај који се на Његово убиство устремљивао. А Пилат каже: *Узмите Га ви и распните и по Закону вашем судите.* А они опет кажу: *Не допушта нам се никога да убијемо,* подстичући Пилата да Га разапне. Па пита Пилат Христа, да ли је Цар Јудеја. А Он, Вечни, не признаје, већ каже: *Није од света овога моје Царство.* Хотећи, дакле, да Га пусти, Пилат најпре онима каже да

ниједну присталу кривицу не њему не налази. Затим обичај предлаже да се ослобађа један сужањ за сваки празник, а њима се Варава угоднији од Христа чини. И Пилат учинивши дар Јеврејима, прво шиба Исуса, па га са војницима изводи обученог у црвену одећу, покривеног трновим венцем, у десницу му трску (палицу) ставивши, док му се војници изругују говорећи: *Радуј се, Царе јудејски*. Ипак, овако се благодати наругавши, Пилат опет каже: *Ни једну смртну кривицу не налазим на њему*. А они ће: *Но ми ћемо Њега укротити*, веле, *зато што себе назива Сином Божијим*. На ово што рекоше, Исус ћуташе, а народ клицаше Пилату: *Распни, распни Га*. Јер нечасном Га смрћу хтедоше покрити, да Му разводње благу успомену од среде. Пилат, као да их посрамљује, каже: *Цара ли вашег да распнем?* А они кажу да немају другога цара осим кесара. Јер пошто похуливши ништа не успеше, на кесара се позивају, да барем овако испуне лудост. Јер кажу: *Сваки који себе царом чини, противи се кесару*. Док ово биваше, жена Пилатова, побојавши се страшних снова, посла к њему, говорећи: *Ништа између тебе и тога Праведника да не буде, јер због Њега већ много ноћу пострадах*. А овај оправши се, одбацује кривицу за крв Његову. А они клицаху: *Крв Његова на нас и на децу нашу; ако овога оставиш слободна, ниси друг кесару*. Овога се, дакле, побојавши, мада је тачно знао да је Он невин, Пилат Га предаје на крсну осуду, пустивши Вараву. Ово видевши и бацивши сребренике Јуда одлази, и отишавши давлeњу се предаде, на дрво се обесивши, а напослетку, веома се надувши, прсну.

Војници Му, дакле, трском се изнад главе Његове изругавши, товаре Крст, затим принудивши Симона из Кириније, међу овоме Крст да носи. У трећи час, на месту званом Лобања Га распињу, са обадве Му стране и друга два разбојника обесивши, да се и Он као злочинац урачуна. И војници из рђавости раздељују Његове хаљине, а Његову нешивену одежду жребом дају, сваку увреду превршавајући. И не само то, но док и на Крсту беше, ругајући Му се говораху: *Уа, Ти који рушиш храм и за три дана га саграђујеш, спаси се сам*. И опет: *Друге спасе, себе ли не може спасти?* И опет: *Ако је Цар Израилев, нека сиђе са Крста, и вероваћемо у Њега*. И кад би, дакле, истину говорили, требали би бесумње да Му приступе: не само да се познавало да је Цар Израилља, већ и целог света. Јер зашто хтеде да се сунце на три часа помрачи, и то усред дана? Да свима буде страдање објављено! Да се земља тресе, камење да пуца - изобличавајући предобразац Јевреја. Да многа тела васкрсну - у потврду општег васкрсења и у објаву силе Онога који страда. Да се завеса храмовна поцепа - као да се храм љути зато што страда Онај који се у њему слави, те многим открива невидљиво. У трећи се час, дакле, распе Христос, како каже божанствени Марко. А од шестог часа до деветог настаде тама, када и Лонгин стотник, видевши преславно и више од сунца, снажно повика: *Уистину, Овај беше Син Божији*.

Од разбојника, дакле, један вређаше Исуса, а други му то забрањиваше, најстроже му претећи, и исповеда да је Христос Син Божији. А на веру његову узвраћајући, Спаситељ му обећава пребивање са Собом у рају. Да се свака увреда над Њим испуни, Пилат написа и натпис над Њим, који каже: *Исус Назарећанин, Цар Јудејски*. Мада они забрањиваху да се пише овако, него да (се напише) "Он рече овако", Пилат опет одврати: *Што писах, писах*. Затим када Спас рече: *Жедним*, исоп му са оцтом растворише. И рекавши: *Сврши се*, преклони главу и предаде дух. Док сви отидоше, Мати Његова предстојаше код Крста, и сестра Њена

Марија Клеопина (коју роди Јаков, а њен Клеопа бездетан умре), па још и љубљени Му ученик Јован.

Неразумни Јудеји, који не беху задовољни ни на Крсту Тело да гледају, молише Пилата, пошто беше велики дан Пасхе и петак, да осуђенима пребију голени, да би брже дошла смрт. И оној двојници пребише голени, јер још беху живи. Када до Исуса дођоше, те видеше да већ беше умро, одустадоше од пребијања. А један од војника звани Лонгин, угађајући безумноме, подигавши копље, међу десна ребра пробада Христа. И одмах изађе крв и вода, једно као од Човека, а друго као изнад Човека. То јест, крв ради причешћа божанственим освештањима, а вода ради крштења. Јер Он је заиста двоисточни извор који садржи ову нашу тајну; ово и Јован видевши посведочи, и истинито је сведочанство његово, јер предстајао је при свему, и видећи пише. И кад би лажно имао да говори, не би Учитељу на бешчасће измишљотине написао. Он, веле, који тамо беше, посудама неким прихвати божанствену и свету Крв од живототочивих ребара.

И кад се ово тако натприродно деси, пошто беше већ близу вече, излази Јосиф од Ариматеје, и он попут других најпре потајни ученик, и дошавши код Пилата са храброшћу, пошто беше знан, моли за Тело Исусово. И он му наређује да Га узме. И са Крста га, дакле, скинувши, свепобожно га положи. И кад већ дође ноћ, долази Никодим, носећи од смирне и алоје неку смесу, састављену након неког времена, и како Јудејима беше обичај да чине, плаштаницом Га обавише и близу положише, у Јосифовом гробу исеченом у камену, где нико пре није лажао; да не би кад Христос васкрсне, неком другом васкрсење приписали. А уз смесу алоја и смирне, који су служиле за прилепљивање, евангелист се сећа да када (по васкрсењу) виде плаштаницу и убрус остављене у гробу, не мисле да је Он украден; јер како би (крадљивци), када не беше толико слободе, стргали ове ствари овако причвршћене уз Плот?! Ово све што се преславно збило у време тога петка, и нама заповедише богоносни Оци да се тога свега сећамо са скрушеношћу срца и умилењем.

Зна се, дакле, да се у шести дан седмице - јасно у петак - распе Господ, јер се испочетка у шести дан саздао човек. Но и у шести час дана беше окачен, јер у тај час, како веле, и Адам се испруживши руке дотакну одреченог (забрањеног) дрвета, и умре. Јер је требало да у онај час када беше и оборен, у тај да се опет наново сазда. А у врту, као и Адам у рају. Горко пиће (жуч и вино), изображавало је кушање (од забрањеног плода). Ударци - нашу слободу објављиваше. Пљување и бесчасно провођење - нашу част. Трнов венац - терање клетави са нас. Багрена одежа - за кожни хаљине, и за царску опрему нашу. Клинови - свеконечно неподизање нашег греха. Крст - оно дрво у рају. Прободена ребра - изображавају Адамово ребро, од којег је Ева, а од ње је преступ. Копље - одвраћа од мене пламено оружје. Вода из ребра - образ крштења. Крв и трска - њима нам као Цар древно отачаство дарова и потписа. Каже се за Адамову главу да лежи тамо где се и Христос, Глава свих, распе. Крсти се дакле (Адам) истеклом Христовом крвљу. А оно се зове место Лобање зато што у потоку, када Адамова глава изван земље исплива, без костију беше ношена, као неко видљиво чудо, те њу Соломон са чашћу праоца, са свом својом војском, камењем многим покри. Зато се и то место Литостротон, тојест Каменопокривено, отада назва. Кажу тако они врсни међу светима да од Предања имају, да је и сам Адам тамо од анђел? био погребен. А где

је труп, тамо и орао дође - Христос, вечни Цар, Нови Адам, који старог и преко дрвета палог Адама Дрветом исцељује.

Натприродном и нама неизмерној Твојом благоутробношћу, Христe Боже, помилуј нас. Амин.

Синаксарско чтење на Велику суботу

У свету и Велику суботу, боготелесно погребeње Господа и Спаса нашега Исуса Христа, и Његов силазак у ад празнујемо. Њима од искварења наш род позван бивши, ка вечном животу пређе. Од свих других дана света Четрдесетница је превасходнија, а од ње је опет ова света и Велика седмица највећа; а од Велике седмице опет највећа је ова Велика и света субота. А назива се Велика седмица не зато што има веће дане или часове, него зато што се велика и натприродна чуда и изврсна дела Спаситеља нашега у њој десише, и то првенствено данас. Како приликом првог стварања света Бог свако дело сачинивши и напослетку у шести дан најгосподственије саздавши човека, у седми дан почину од свих дела Својих, и освети га, суботом га назвавши, што се тумачи као одмор. Тако и у сачињењу умног света све изврсно сачинивши, и у шести (дан) опет саздавши исквареног човека, и обновивши живоносним Крстом и смрћу, у садашњи овај седми дан одмори се, савршеним одмором од дел?, животоприродним и спаситељским уснувши сном. Силази дакле Божије Слово плоћу у гроб, а спушта се и у ад неискваривом и божанственом Својом Душом, која се у смрти раздели од Тела, и коју предаде у руке Оцу, Кома и Своју крв принесе, за коју Он није молио, а која би наше избављење. Јер није у аду Господња Душа била, као душе других светих, задржана. Па како би и била, кад уопште није потпадала под прародитељску клетву као они. Но ако је нас и држао, ни Крв, којом бејасмо купљени, не узе наш непријатељ ђаво. Па како би то, осим ако не од Бога? Но и Бога Његов разбојник ђаво имаше да ухвати. Међутим и телесно и са Божанством које се са плоћу крајње сјединило усели се у гроб Господ наш Исус Христос. И беше и са разбојником у рају, и у аду беше, како рекосмо, са обоженом Својом Душом. А натприродно и са Оцем беше, и уз Духа седећи, а као Бог неописани посвуда беше, док у гробу Божанство ништа није страдало, као ни на Крсту. Тело Господње дакле, претпе и погибао (тл?н?е), то јест разрешење Душе од Тела, а нипошто трулење (растл?н?е), распадање плоти и удова, односно савршено (потпуно) упропашћење.

А Јосиф, дакле, скинувши свето Тело Господње, погребава Га у новом гробу, у врту, близу Јудеја, и постави над улазом веома велики камен. А Јудеји после петка, приступивши Пилату кажу: Господару, сетисмо се да варалица онај рече док беше жив: *После три дана устаћу*. Чини нам се, дакле, да је добро да твоја власт нареди војсци да утврди гроб. Одговори Пилат: Ако је, дакле, варалица, зашто се бринете за његове речи док беше жив; јер онда он бесумње умре.

А када рече: *Устаћу*? Изгледа да то извукоше из поуке о Јони. А свакако, ако се утврди гроб, кажу безумници, неће се украсти. О, како онда безумници не разумеваху да оно што ради себе чињаху, против себе чињаху! Када Пилат нареди, сами са војничком четом и брижљивим печатом утврдише гроб, да не би без страже

и печата Васкрсење Господње било слагано. Но одсад се ад, осећајући тврђу силу, суновраћује и избеумљује неправедним залогајем који ће ускоро избљувати - Христа Господа, најтврђи и крајеугаони камен, као и оно што од века поједе и стави у утробу.

Неизреченим снисхођењем Твојим, Христе Боже наш, помилуј нас. Амин.